

DOBROGEA JUNĂ

ABONAMENTE:

Pe un an
Pentru preoți și învățători
Anunțuri și reclame după invatare.

COMISIUNEA DREPTURILOR și Chestiunea proprietății funciare

Cititorii au putut vedea, în corpul informațiunilor din numărul nostru precedent, că comisiunea, întocmită de guvern pentru a studia chestiunea acordării drepturilor politice, a depus raportul său, care conchide la abrogarea regimului excepțional, fără să se fi ocupat și de chestiunea proprietății funciare, pe care o lăsa pe seama unei alte comisiuni, ce lucrează pe lîngă ministerul de domeniil.

Însuși faptul numirei unei comisiuni, care să studieze și să refere asupra stării oamenilor și lucrurilor din Dobrogea, trebuia încă dela început să facă pe omul cel mai puțin sceptic să se îndoiască de buna credință făgăduinței date. Căci din două una: partidul conservator său nu cunoștea situația reală din provincia noastră și atunci promisiunea cu această mare reformă era inopportună, nesinceră și cu scopul numai de a mal acoperi săracia programului său de guvernămînt, sau cunoștea situația reală și atunci ce rost mal avea numirea comisiunel de care ne ocupăm?

Din moment ce urma să se studieze ulterior chestiunea, nu răde loc esclus cauzul, că această comisiune să se lovească de pieci, care să fi făcut ori-ce rezolvare imposibilă.

Or cum am lăsa lucrurile, lipsă de seriozitate apare imediat evidentă.

Ceea-ce ne face însă să păsăm pînă la sfîșit scepticismul nostru fără a ne îndoi un singur moment asupra inopportunității reformei—e părăsirea părăl esențiale a chestiunei, a proprietății funciare; lăsarea studierii ei pe seama unei comisiuni, care se întrunește din an în an, și care cere relațiiunile de persoane particulare din Constanța, spre a se iniția în chestiune—afirmăm aceasta în perfectă cunoștință de cauză—e cea mai flagrantă abandonare.

E lucru cert, că nu se poate procede la acordarea de drepturi politice, înainte de a se fi înzidat chestiunea proprietății funciare rurale, care va forma baza colegiilor electorale.

Aș arătat în nenumărate rînduri incureâtura în care lineste proprietatea a cîstea la primul rînd, împăcumită ne-

Organ săptămînal al Tinerimei Dobrogene

DIRECTOR-PROPRIETAR

CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Dembașor 17

fostul administrator de domeniul, într-o broșură, nu se poate spune în mod precis care anume e avereia statutului în această parte a fării și în consecință nici care e a particularilor.

Pe de altă parte, asupra unui și aceluiași lot trei persoane revendică astăzi proprietatea:

Intîi, locuitorul de baștină sau bunul Român, de care ne vorbește d. Vlădescu-Olt și care a venit în Dobrogea nu azi cînd valoarea hectarului de pămînt s'a ridicat la 300 lei, ci atunci cînd în această provincie

*Nu se zicea un arbore pe care că're vechime
Să scrie ur. Aconțiu cuvinte de iubire,
Putea, tristă, goată...*

și carl au plătit cu restul bunurilor lor acest drept de proprietate, pe care-l văd usurpat samavolnicestă astăzi.

Al doilea, veteranul *cuceritor*, care și-a băgat plugul unde i-a plăcut.

Al treilea, cîte un rătăcit Turc, înarmat cu acte, a căror valabilitate e în litigiu între guvernul nostru și cel otoman—o chestiune care, după cum am văzut în numărul precedent, încă poate da naștere la complicații serioase.

Toate acestea sunt fapte, care nu pot fi ascunse, necum trecute cu vederea și iacă de ce ne surprinde ușurința, cu care unele persoane, cărora nimio nu le lipsește ca să fie serioase, s'apucă să se joace de-a baba-oarba cu chestiunile pe cînd de arzătoare, pe atât de delicate.

Dacă sunt oameni în această țară, carl să se gîndească serios la propășirea și buna stare a acestel provincii, să dea mîna și să pună ordine în chestiunea proprietății funciare, fără de care nu se va putea vre-o dată obține nici liniștea în momentele de față și nici drepturile politice în viitor.

Const. N. Sarry

JAF SI JALE

*Nu e nebun cine mănușează zece pîte,
ci acela care îl dă—ne spune o zicătoare bătrînească.*

*Ne vine, fără să vrem, în minte
proverbul acesta, cînd vedem jalea și
jaful care se desfășoară asupra aru-
tului public, sub actuala adminis-
trație comună.*

*Să mai cităm fapte, cu toate că
singura risipă în chestia apărării, des-
pre care am vorbit pînă acum, ar fi
suficientă pentru ca toată șleahă din
jurul caselor noastre comunale să fie
înălțată cu pietre la goană.*

*Pentru construirea băilor dela Ma-
mai, Primăru, după ce pune în ex-
ecutare lucrările, convoiează consiliul
și obține aprobația pentru 40 mi-
lei, sumă care să acopere costul no-
ilor băi.*

*A fost destul să-i buge în horă;
construirea băilor în chestiune a re-
clamat 140 miil lei—cînd una său
patru zece miil lei — adică cu o său de
miile peste prevederile gospodarului din
fruntea bucătelor.*

*Nu ne surprinde îndrăzneața pri-
marului; d-sa e un om căruia n-ai
cum îi cere cînd-va socoteală. Dar
consilierii, dacă n-ai milă de acutul
public, mai ales că sunt printre din-
gi și vre-o doi-singuri—cară și cum
se agonisește azi banul, n-ai însă
cel puțin frică de o răspundere even-
tuială?*

*E iertată la oameni cu părul că-
runt ca d-tor, atâtă risipă și atâtă
ineonștență!*

*Seria jasurilor nu se termină însă
cu asta. Pentru banchetele și repre-
zentanțile din anul acesta s-ă sem-
nat ordonație de plată în sumă de
două-zece și nouă mil de lei!*

*E de necrezut, totuși e adevărat
Pe un nebun, cît timp e înofensiv.
il privesc și compătimire; cînd însă
dinsul atentează la persoana ta sau
a altuia, la riajă sau la pungă, a-
tuncii nu mai poși sta cu mîinile în-
crucișate ci îl dai, la neroie, chiar
la cap*

*Pentru nebunie și turbare nu există
leac și nici lecuire!*

Constanța Medgidia și Murfatlar

După ce am discutat chestiunea ce ne preocupă, ținând seamă de toate considerațiunile de drept și de fapt—care toate pledează în favoarea celor două orașe, Constanța și Medgidia—inainte de a încheia să ne oprim la îmbunătățirile ce ar trebui aduse celui dintîi din aceste tîrguri, peatru ca operațiunile, ce fatal se vor înmulții în urma închiderel tîrgului dela Murfatlar, să nu sufere vre-o stingherire și să prevenim astfel orice obiecție eventuală.

Pentru aceasta cităm textual pasajul din lucrarea prezintată Camerei noastre de comerț de către d. G. Christodorescu, secretarul acelei camere și aprobată cu unanimitate de voturi.

Cestiunea îmbunătățirilor de adus acestul obor ne spune d. Christodorescu să discute în ședință publică de la 12 Octombrie, 1903 la care așaștă și cînd va din comercianții de cereale din localitate, invitați anume pentru aceasta.

In urma discuțiunilor ce au avut loc, s'au stabilit următoarele îmbunătățiri:

1. Din partea Primăriei Comunei
Constanța

a) Construirea unor noi liniști de

garaj, necesare manipulației vagoanelor.

b) Pavarea oborului și a drumurilor dintre magazii.

c) Reducerea taxei percepută de Primărie asupra vagoanelor, aceasta înnamă la amortizarea completă a capitalului întrebuințat cu construirea liniștilor sale ferate, și apoi, suprimarea definitivă a acestei taxe.

2. Din partea județului

a) Îmbunătățirea drumurilor care au acces la oborul din Constanța.

3. Din partea C. F. R.

a) Întreținerea liniștilor de garaj în bună stare.

b) Înmulțirea vagoanelor și conservarea unui număr suficient de vagoane, afară de cele locale, pentru trebuințele manipulațiunilor dintre magazile de la obor și port.

4. Din partea Camerei de Comerț

a) Găsirea mijloacelor necesare pentru ca comercianții să poată emite la obor borderourile cu propria lor semnatură.

5. Din partea Poliției orașului Constanța

a) Întreținerea la obor a unui personal suficient pentru aplicarea strictă a regulamentului.

6. Din partea comercianților

a) Facerea descărcărilor că se poate mai repede.

b) Facerea plăților chiar la obor.

Se impune, cu alte cuvinte, să se ia mai întîi măsuri serioase pentru că săteanul să nu fie silit a perde timp cu lichidarea vinzărelor, adică cu descurcarea mărfel și cu achitarea ei.

Punctul acesta este negreșit, de mare importanță, căci modul cum se face astăzi această lichidare necesită din partea săteanului sacrificii sub o multime de rapoarte.

Pentru remedierea acestui inconvenient ce rezultă din actuala organizare a tîrgului de cereale de la Constanța, Camera noastră de Comerț a emis următoarele două deziderate, pe care le-am arătat și mai sus:

1) Comercianții să facă plățile chiar la obor.

2) Descărcările să se facă cu cea mai mare promptitudine.

Spre a justifica eficacitatea acestor două măsuri, se impune a da aci cîteva lămuriri.

Este cunoscut, că oborul nostru se află situat la o mare depărtare de centrul orașului, și, în starea actuală de lucruri, vinzarea și descărcarea mărfel se fac la obor, iar pentru plată săteanul este nevoie să se presinte la biourile comercianților, așezate la extremitatea opusă a orașului.

Iată și sistemul ce se practică pentru facerea plăților.

Săteanul prezintă la magazia comerciantului borderoul ce îl a liberat de către mijlocitorul însărcinat cu cumpărarea productelor. Pe baza acestui document se procedează la descărcarea mărfel, și, apoi, această operațiune terminată, magazinierul notează în dosul borderoului numele vinzătorului, felul și cantitatea productelor primite. Borderoul astfel completat, este închis într-un plic pe care se află imprimat numele comerciantului, și acest plic se liberează săteanul spre a justifica la biuroal negustorului suma ce are de incasat.

Cine nu a văzut săteanul, străbătind în lung și în lat străzile orașului nos-

tru cu asemenea plăci în mină? Cine nu a fost apoi întrebat de locul unde se află bioul adresantului?

Pentru a-și încasa sumă la vare dreptul, săteanul este, deci, obligat să traverseze de două ori orașul de la o extremitate la cea-laltă, și mai este obligat să caute în dreapta și în stânga locuința comerciantului. Si nu este numai atât, căci odată prezentat la bioul el nu este în tot-d'aua imediat achitat, ci foarte adesea este nevoie să mai aștepte încă ore întregi chiar. Într-un cuvînt, săteanul este lăsat în ce privește plata, la capriciul negustorului.

Nejunsurile ce rezultă pentru din-sul din această stare de lucruri sunt însemnate. I se ocasionează, în primul loc, o pierdere de timp mare, și faptul acesta nu numai că îl sustrage de la alte afaceri ale sale, dar și mai obligă să facă și diferite cheltuieli la hanuri unde e nevoie să tragă, fie pentru a merge în oraș după plată, fie pentru a petrece o noapte, neputind, tocmai din această cauză, să se întoarcă zcasă chiar în ziua sosirei. În afară de aceasta, nu se poate exercita nici un control asupra modulului cum i se face plata și din această cauză mal rezultă pentru sătean alte pagube, pe care nu le voiu mai releva însă.

Toate aceste neajunsuri vor dispărea cu desăvîrșire în ziua cind se va începe să se facă plătile la obor.

Năște însă întrebarea: care este procedura de urmat pentru a transforma în fapt desideratul Camerei noastre de comerț în această privință?

Am spus că atunci cind s'a discutat la Camera noastră îmbunătățirile de adus oborului din Constanța, au asistat la ședință și cățăva din comercianții de cereale. Întrebăți dacă această măsură le-ar cauza neajunsuri, atunci spus că într-o cînd ea ar fi generală din cînd nu ar avea nimic de zis în contra ei.

Lucrul acesta nu este însă suficient. S-ar putea ajunge la un rezultat satisfăcător dacă toți comercianții de cereale s-ar obliga în scris să facă plătile la obor. Pe baza unui asemenea angajament, Camera noastră de comerț ar avea numai să prevadă în regulamentul oborului, că plătile urmează să fie făcute imediat după deschiderea la față a locului.

Să dacă pentru modificarea regulamentului în sensul acesta cerem un angajament în scris prealabil din partea comercianților de cereale, apoi facem aceasta nu pentru motivul că această Camera nu ar putea și fără un asemenea angajament să ia prin regulament o astfel de dispoziție, ei numai pentru a proba solidaritatea comercianților atunci cind este vorba de interesele orașului nostru.

Intr-o cînd privește modul cum se va organiza la obor facerea plărilor, aceasta este o cestune ce se va rezolva în urmă și dificultăți nu se vor întâmpina în această privință.

Pentru indeplinirea celui de al doilea deziderat, adică pentru ca deschărările să se facă cu cea mai mare promptitudine, măsurile Camerei noastre constă în a continua să se interzică magazinerilor de a intra în obor după deschiderea sa, și aceasta cu scopul ca ei să se afle la magazin în permanență, spre a primi și descărcarea marfă ce li se prezintă.

Această dispoziție trebuie inserată în regulamentul oborului.

Pînă cele-lalte îmbunătățiri de adus tîrgului nostru de cereale, urmează să fi relevată următoarea:

Înmulțirea vagoanelor și consacrarea unui număr suficient de vagoane, afară de cele locale, pentru trebuințele manipulațiunilor dintre magazinile de la obor și port.

Se cunosc condițiunile în cari se face transportul productelor de la tîrgul nostru de cereale la port.

Serviciul de cărăușie între aceste două puncte legate între ele prin drum de fer, e făcut de către direcția C. F.

Mal tot-d'aua însă, comercianții au avut să se plingă contra faptului că nu li se pune la dispoziție vagoanele necesare transporturilor. Din această cauză au rezultat și rezultă încă pagube simțitoare pentru dinșil.

Este prin urmare de cea mai mare necesitate să se consacre pentru aceste transporturi un număr determinat de vagoane. În raport cu trebuințele. Si pentru a se ajunge la o înțelegere în această privință, e de dorit ca Direcția C. F. R. să desemneze un reprezentant al său, care să trateze în această privință prin mijloacele Camerei noastre de Comerț, cu comercianții de cereale din localitate, sau cu o delegație a lor.

Indeplinirea acestui deziderat se înapune cu atât mai mult, cu cît se susține că unul din motivele pentru care trebuie să fie menținut oborul de la Murfatlar, este și cestunea vagoanelor. Se afirmă, în adevăr, că prin faptul că la Murfatlar există staționare de drum de fer, Direcția căilor ferate se găsește oarecum obligată să reserve și pentru această staționare un stoc de vagoane. Se face, cu chipul acesta, o repartizare cu privire la transporturi, și lucrul acesta convine comercianților de cereale, cari se tem că atunci cind ar fi desființat numărul obor, Direcția căilor ferate nu ar mări numărul de vagoane. La Constanța, în raport cu sporul de activitate, ce ar avea loc în mod firesc la obor.

CARNETUL UNUI POSAC

URSUZI!

D-na Semizeana, care a plecat o dată cu d. și d-na Koiciu la Nissa, a comunicat printre scrisoare unei prietene, că de la sosirea d-lor acolo, vremea să înrăutățească grozav.

Cum s-a dus la Nissa Koiciu
Vremea s-a stricat îndată
În cînd cel de colo fură
Gata, gata, ca să-l bată.

A plecat încoace iarăș.
Cum sosi eșu nu-l acuz —
Stiști că nins în ziua ceea...
Să mai zice chiar nu-l ursuz!

Saroglu

RAVAS · DESCHIS

Distinsul meu confrate
PETRU VULCAN

E neroie, să-ști mai demonstrează în semnătatea zilei de 24 Ianuarie?

E neroie, să mai înzist asupra înriurirei cultului zilelor mari ale neamului, tocmai față de tine, bard național al acestei fără epagine?

E neroie să-ști mai amintesc de o cugelare de mulți și în nenumărate ocazii citată că un popor care perde respectul istoriei sale din trecut, nu poate aspira la nimic în viitor?

Nu e neroie; le știu toate acestea mai bine de cînd mine și de aceea abordez sără altă introducție subiectul acestui răvaș.

Am avut săptămîna această, ziua de 24 Ianuarie, zi care a format România mare și puternică, iubită în năuntru și respectată în afară.

Să oficiat un Te-deum la biserică, la care a luat parte: d. director al prefecturei, reprezentind, în lipsa tutularului, guvernul; d. sef al poliției, șeful ordinei publice și un singur slujbaș. — Pe lîngă copiii de

școală însoțiți de cățăra din profesori, mai asista un număr de curioși pe care corul și sergenții dela poarta catedralei îl atrăseseră.

Toate autoritățile aveau serviciile suspendate, toți funcționarii publici, împreună cu tine, știau că nu vor fi sterși din condica de presență, dacă vor dormi pînă la prinț; nici unul însă nu s'a gîndit să sărbălorească ca un bun creștin și bun român a-

ceastă mare și a neamului românesc!

In calitate de reprezentant autocrat, în banchetul dat mai zilele trecute, de Români din Constanța primarului lor, spusei - cîteva lezări - între altele: Nol, intelectualitatea orașului...

Nu și contest nici fie reprezentanța intelectualității din Constanța și nici României și în special funcționarimea titlul pe care i l-a dat.

Ca unul însă care nu mă pot prenumăra în rîndurile acestei intelectualități, simt o necesitate să fac următoarea declaratie: voi să societatea orașului meu și fară această perdută, atunci cind intelectualitatea lor - adesea lor intelectualitate - se va mărgini să-ști manifeste patriotismul în banchete, la care se cădenează parvenișii zilei, saltimbangii și irozi!

Cu dragoste, C. N. S.

POLITICE

Putem afirma, că Ministerul de Interne n-a aprobat decizia consiliului comunal relativă la rînzarea terenelor la funcționarii din localitate.

Decepționea tuturor acelora, care au plătit cu cinci lei taxmul dela marele banchet, n-o întrece de cînd târăboiul ce s-a făcut în jurul chesinii!

Sunt rugăți a repeta întrebarea: Ce a facut cu fondul de 10 mil de lei destinat pentru împrejmuirea și o capelă la cimitirul orașului, precum și cu fondul de 15 mil de lei prevăzut în buget pentru o biserică în partea de sus a orașului.

Ne permitem a ruga pe d. colonel Ahile Zissu să bine-voiască să declare pe constiță și onoarea d-sale de militar, dacă, la alegerea actualului primar, nu s-a scutat bolnav din pat ca să meargă să voteze contra.

Si cum știm, absolut pozitiv, că nu poate răspunde de cînd afirmă, ne vedem îndreptățiti a ne pune întrebarea: Ce înțelegere a putut interveni între d-sa și primarul orașului, pentru ca să renunțe la principiul și convingerii?

S-a svonit în oraș, că primăria ar fi dat, prin bună învoieală, unul domn inginer, furnitura unui motor, pentru suma de 70 mil de lei.

Nu ne surprinde nimic; de cînd a fi bine să nu se ducă așa de departe cu sfidarea opiniei publice.

24 Ianuarie

O zi mare în paginile istoriei noastre naționale.

E încheagă și pecetlușește pentru tot-d'aua visul ideal, visat de marii Voevozi ai trecutului, Mihai și Stefan.

Făcuse Mihai o unire mai mare de cînd cea de azi: a Munteniei, Moldovei și a Transilvaniei, dar încheagarea e de scurtă durată, un fulg de zăpadă care se topesc la prima rază a soarelui răsare.

Său săbat mult tările surori. Muntenia și Moldova să-ști mai vadă încă odată visul visat

Au trecut sute de ani la mijloc, și în loc de Unire, vrajba între ele le roade susținut.

De cîte ori soarele cerului și luna dintre stele n-ă fost martori la sfârșit cu cățitul dintre tările surori. De cîte ori acești luceferi nu și-au ascuns după nori a lor față înroșită, improscătă de singele novinovat al acestor două tările surori luate între ele la luptă pe moarte pentru te miri ce! Slăbite și mai mult moarte, zac mai bine de o sută ani somnul de veci! Pămîntul lor, spaimea și groaza dușmanilor, acum era cuibul înfănicat de jivinile Fa-

narului. Cîteodată morți de mult sunăse - cîteodată! din ceruri D-zeu îndușosat mila și-o întoarce spre ele! După cum tot El trimite în lume pe Fini său ca să mintuiescă neamul omenește de păcatul strămoșesc, tot astfel tot El trimite un mintuitor pentru vindecarea rănilor aduse săpate în i-nimă acestor două tările surore.

E Cuia Mintuitorul, de Ceruri trimisă. Le chiamă la luptă, la Unirea pentru ziua de miline!

Cîteva lăudări, căță bururi atunci pe cînd unite se văd sub un singur D-zeu: Alexandru Ioan Cuza!

Le dușmani nu mai au frică căci, uneori suau destul de tari, vorba cîntele și:

Unde-i unul, nu-i putere,
La nevoie și la durere;
Unde-s dol, puterea crește,
Si dușmanul nu sporește!

Si ca să dea dovadă lumii toate Europei întregi, că acum unite, sunt și mai tari și mai răsboinice ca în timpurile de demult, vor să scuteze după grumazul lor jugul Turcesc

Tunul bubui în sat,
Romîni 's la Calafat;
Trec pe pod și Dunărea
Si se bat la Plevna,

Prins îi iau de piept p' Osman,
Turci strigă, sbiră Aman!

A fost un viteaz, un voinic Căpitan care cu Romîni uniți, pul de leu, făcu în față Grîrile și la Plevne minuni de vitezie. Era Carol I! El cu vitejii săi soldați, Muntenii și Moldovenii frați, își făurește o coroană, de Otel turnat din tunurile pagine luate de pe cîmpile Bulgariei.

Bărbăția lui Carol și Vitejia soldaților Români, ne-a dat Independența Coroana Regatul de azi!

Dobrogea mică provincie turcească de pe vremuri, de la 77 încocace este a noastră a Românilor.

Ziua de 24 Ianuarie 1859, ne-a dat Unirea amindoror tările surori; 77 prin Unirea ne-a dat Independența și Regatul, iar Dobrogea neastră d'atunci este scoasă de sub turbanul Turcesc și azi, multumită scumpului nostru Rege Carol, se bucură că trăiește și resuflă aerul libertății.

Cine are urechi de auzit, să audă!

Nicăieri ca în această parte de țară, nu se simte mai mare nevoie de spirite luminate și hotărîte, de suflete încălzite de dragostea de neam și de voini energice; nicăieri, necesitatea de forțe capabile și conștiente, nu este mai simțită, ca în această provincie; nicăieri, în fine, conlucrarea asiduă a celor trei factori - biserică, școală și administrație - nu este mai imperios cerută, ca aici.

Cu toate acestea, trebuie să constatăm că unul din acești factori, a cărui influență și considerabilitate - ține să se achite prea puțin de datoria ei.

Să ne explicăm.

Să zis în totdeauna, că țărani să-ște școala, că aceasta îl este cu desăvîrșire antipatică. Faptul acesta în sine n-ar fi tocmai atât de regretabil, pe cînd de dureros e acela, de a constata această dușmanie, această lipsă de simpatie, la însîși factorii chemați și sprijine și s'ao ajutoreze, la un subprefect - de pildă - care constituie unul din factorii educativi și culturali, de cea mai mare importanță. De cîteori nu facem constatarea, că el se coboară de pe piedestalul pe care ar trebui să se șeade, ca să asmuțe multimea împotriva unuia din cel lății doi factori, căutând să le spulbere prestigiul și demnitatea lor și a instituțiilor în care cărora stață?

De datoria noastră este, de a semnală asemenea abateri, în credință că împiedică apariția altora, cari ar influența și mai mult în rău.

Prin luna Septembrie 1905, d-l subprefect al plășei Silistra-nouă, G. C. Florescu, făurește contra subsemnatului o petiție plină de neadevăruri și adresată d-lui Ministrul al Instrucțiunilor publice. Din ordin, un secretar o aduce în Dobromir s'ao acopere de școalituri. Știa d-sa eu ce preț se cumplează aceste școalituri aci!

De curind - intr-o anchetă fiind! - îndeamnă stăruitor sătenii din Coslău

gea, să reclame pe invățătorul lor, numai pentru simplul motiv că acesta e mult mai conștient de îndatoririle sale și mai pătruns de spiritul legilor, ca d. subprefect.

D-sa preferă ca școala să-și întrețină cursurile de căsătorește în budgetul comunel pentru încațit, căci — zice d-sa altfel s-ar contraveni la legea contabilității!

D-sa are pur și simplu convingerea că școalele sunt un bir, o belea, o angajare pe capul d-sale.

Invățătorul, cum vedești, poate pune în serviciul cauzelor mari, toate forțele, toată energia, toată căldura sufletului său, rezultate imbucurătoare nu vor putea apărea. Opunerile inconștiente ale celoriaiți factori impiedică spărija lor.

Repulzia, antipatia pe care d-l G. C. Florescu o nutrește față de instituția cu menirea cea mai înaltă și față de factorul cultural și educativ cel mai important își găsește explicația în aceea, că: nu e disentiment mai profund și mai nelimpăcat ca ura pe care instinctiv o poartă simplitatea în contra inteligenței și ignoranței în contra culturii! D-sa, nici nu are cunoștință de căt rău face și de căt bine se aşteaptă de la d-sa.

Si acum că vroim noi?

Vroim ca subprefecții să nu fie niște biurocrati iar subprefecturile simple biurouri de înregistrare de cărțile și adrese superficiale. Noi vroim ca ei—departe de a pune piedici instituțiilor cu menirea înaltă—să facă în funcțiu-ne lor operație educativă, să se preocupe de marile chestiuni economice și culturale, să facă acte de inițiativă, să dea probe de originalitate, lăsându-ne impresiunea că ne găsim înaintea unor temperamente de acțiune.

Acestea le cerem și de la d-l G. C. Florescu, de ale cărui acte pline de violență și de inconștiență suntem arhisaturăți.

Petru G. Ștefănescu
Dobromir.

Presa oficioasă și chestiunea drepturilor

Raportul, pe care comisiunea întocmită pentru studierea chestiunii Dobrogei, l-a întocmit și prezintă d-lui Ministrul de interne, prevede că se vor acorda drepturi politice tutelor Românilor, căi, în urma anexării Dobrogei la România în anul 1878, au trecut dincolo de aci din țară, căci era natural că acești cetățeni nu puteau pierde drepturile avute și că numai exercițiul lor a suferit o întrerupere.

Români din Dobrogea căi au fost găsiți acolo în momentul ocupării unei părți și lipsiți de aceste drepturi de aceea comisiunea propune, că să se acorde, de drept, încreșterea sărăcășă formalitate.

Se vor mai acorda drepturile politice tutelor Românilor din provinciile subjugate căi au venit în Dobrogea în urma reanexării; aceștia vor face cererea conform Constituției, iar încreșterea le va fi acordată în mod colectiv.

Apoi se vor acorda drepturile și tutelor locuitorilor de alte naționalități căi în ziua de 11 Aprilie 1877 erau cetățeni otomani și căi nici odată în urmă nu s-au prevăzut de o protecție străină.

Inainte de a trece la comentariile cu care presa oficioasă întimpină acest raport, socrim de neapărată trebuință să redevăm următorul lucru.

Ni se spune, că se va acorda Românilor veniți din provinciile subjugate neîncășarea în mod colectiv.

La această se ropune formal constitutiunea și asta ne dovedește că odată seriozitatea lucrărilor pentru care s-au incasat atitea diurine.

Ceea-ce însă pune în adeverăta liniște intențiunile guvernului e un aricol sub formă de comunicat, apărut în ziarul oficios, Conservatorul și din care extragem următorul pasaj:

Negreșit lucrarea comisiunelui va trece prin consiliul de miniștri și, după

aceea, va trece și prin Parlament mai înainte de a deveni lege, totuși credem că multe, dacă nu toate propunerile cele mai însemnante ale comisiunelui vor fi primite.

Nu e nevoie, să fie cineva numai de căt „om de stat” ca să citească printre rândurile de mai sus aceea-ce noi susținem de atât timp în gură mare.

Hazul Săptămînei

Cu ocazia toastului istoric, ridicat de d. Petru Vulcan, la banchetul dat în onoarea d-lui Bănescu, după ce d-sa repetă cheamarea: *domnule Primar și onor. Consiliu*, — pentru că nu cumva să se facă confuzie asupra persoanelor cărora se adresează — la un moment dat le strigă:

CioCOL pribeg, adus de vînt.
De aici cu iadul legămint,
Să-ți sim tot cînd lovește-n noi?
Răbdăm poveri, răbdăm nevol
Si ham de căi și jug de bol.
Dar vrem pămînt!

B A I

În seara Duminică de la 22 Ianuarie, în localul școalei primare din com. Canlia, — trumea decorată — a avut loc balul portuit din inițiativa d-lor: Vasilescu — agent al R. M. S., Vlădescu — invățător, Mitrescu — secretar, primarul și altii, în scopul de a ajuta elevilor săraci și de a împlini alte lacune ale școalei.

Scopul nobil urmărit de inițiatori, a avut darul să atragă public din toate satele din preajmă.

La orele 8 seara se dă semnalul începerii balului. În sunetele cadențate ale muzicii civile din Silistra, adusă într-o cec scop, se perindează pe dinaintea privitorilor — bătrâni și profani în arta dansului — sururile de perechi dansatoare.

Am observat pe d-nele: Vasilescu, Preot Oprescu, Budoiu, Budac, Stanciu, Hrițcu, Ștefănescu, Nicolau, etc.

Po d-rele: G. Ștefănescu — Coslugea, Teodorescu — Gârlita, Budac — Galita, într-un splendid costum național, și roșu sătărnit admirarea privitorilor. Popescu — Caranlăc Dima — Lipnița, Cioacă — Canlia, Ghibăneanu idem, etc.

Po d-ni: Mascani, Mușatescu — dansatorul admirat Toncescu, Gerea, Cristescu, Dumitrescu, Popescu, Aronescu, Hrițcu, Ghibăneanu, Iudol, Budac și alții.

Jocurile naționale au avut o parte însemnată la acest bal. Între altele, s-a jucat de către Ștefănescu cu tratele, de o parte și Tânărul Titu Budac și d-l Aronescu, de alta. Banul Mărăcine.

D-ni Ivanici și Sava — bufești! — făceau treabă bună: berea și vinul curgen râu; d-rele luau prăjitură, dulceturi etc. Eu am luat și o țigără lașă — neapărat, un lux pe care a trebuit să mi-l permit de ochii lumii!

La 6 dimineață b-lul să aștept și dansatorul își căută de drum, ducând impresiuni dintre cele mai triste ase, pe cări, unul dintre el, — eu adică — n-am avut de lucru și le-am așternut pe hărție.

O singură notă rea: mărcia n-aștept să cânte un Toreador, în care subscrise excela. Din această cauză, nici nu prea am făcut uz de picioare. În Toreador eram tare dar, de geaba!!

Porunghelu.

INFORMATIUNI

Pentru Domini Invățători

A apărut și se afișă de vânzare la Librăria Nicolaescu din Constanța vol. I Metodica Limbel romane și vol. II Metodica Matematică ambele de Gh. N. Costescu, Directorul Școalei de băieți «Enachită Văcărescu» din București, a 5-lea volumul.

Aflăm că, cu toată dispozițunea ministerială luată acum doi ani, de a

se încearcă cu deposedările de pămînt, pînă la împiezirea chestiunii, totuși șefii de ocole își continuă vechea apucătură care se vede, că e rentabilă.

Vom cerești de aproape și vom reveni.

In noaptea de Vineri spre Sâmbătă pe la 1 iun. locuitorul Isae Axelem aflat într-o nuntă săracă din Tekir-Ghiol și fiind amețit de băutură a lovit cu un glonț de revolver pe băiatul Geanil Alil de 18 ani deasupra tătelii stîngi, rana e gravă.

Primit cu deosebită satisfacție vestea, că fostul comandant ai companiei de grăniceri de la Caraomer a fost mutat, în urma celor arătate de noi că s-ar petrece la frontieră, în paguba populației din acolo.

Ni se serie, că perceptorul circ. 17-a de la Lipnița, d. C. Chiriacescu, ar fi incasind amenzi școlare de la locuitorii, căi nici n-ar avea copil la școală.

Ceream explicații.

Intrebăm pe d. perceptor al orașului, dacă d. Marcu Birnfeld, din localitate, a plătit patentă pentru comerțul de cereale ce a făcut în vara aceasta.

Sănătatea M. S. Regelui a fost pe deplin restabilită.

In ziua de 28 Decembrie sosise în portul nostru vasul englez TREFUZIS, care avea pe bord doi mateloți bulgari de varicel — o boală contagioasă. Dinsăi au fost internați în spitalul comunal de unde după cîteva zile au fost scoși personal do către medicul portului și imbarcați.

Vasul a plecat la Constantinopol unde comisiunea internațională medicală constățind prezența boalei au debarcat pe căi coniamășii, al căror număr creștește la seapte.

Maladia s-a comunicațat și în orașul nostru, în bolnavindu-se d. Anastase Niforos, agent de vapoare.

Cazul e prea important și vom reveni asupra lui.

Ion Ionescu, lucrător în port a fost prins între tampoanele a două vagoane ce manevrau pe linia digului. Moartea i-a fost instantanee.

Starea sinucigașului telegrafist Andreeșu, despre care am vorbit în numărul trecut, e ameliorată.

Ori-ce complicație e înălțurată

Ni se afirmă, că dentistul din piața Independenței, care evită să-și anunțe numele pe tabelace a expus și în care nu arată de căt e «dentist de la Paris» ar face-o aceasta ca să inducă lumea în eroare.

Ar face bine, că d-sa să se explică. Așteptăm.

Mihail Alexe, Cavena Focșa, Mihail N. Alexe și Mihail Nichita Cupreanu, toți din cătunul Cărăciun, fiind surprinși de furtonă în largul mării, la pescuit și răsturnindu-li-se barca s-au înecat.

Cadavrele lor n-au fost încă găsite.

PREFECTURA JUD. CONSTANȚA

PUBLICAȚIE

No. 940. — Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 16 Februarie viitor, la orele 4 p. m. se va ține licitație

publică în localul acestui Prefectură, care se da în antrepisă, executarea lucrării pentru împrejmuirea cu stâlp de stejar și sîrmă a fațadei canionului Laz-Mahale, km 87000 de pe șoseana Constanța-Mangalia, în valoare de lei 322 bani 85.

Licitatia se va ține cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiile art. 72-83 din legea contabilității publice.

Ofertele se vor primi în ziua licitației pînă la orele 4 p. m. Inscripție de garanție provizorie de lei 20.

Supă ofertă nu se primește.

Devizul acestui lucru se poate vedea în cancelaria serviciului județean, în toate zilele de lucru.

p. Prefect. G. Boldur Lăpuș

p. Secretar. A. Ropes

26 Ianuarie 1906.

PRIMĂRIA URBEI CONSTANȚA

PUBLICAȚIE

No. 6140. — Prețul egit la licitație, ținută în ziua de 14 Ianuarie a. c. pentru pavarea cu piatră cubică a străzii Traian parte a carorabilă din orașul Constanța, ne aprobându-se de Comisia de licitație prevăzută la art. 49 din legea Căminălă se publică spre cunoștință generala, că pentru pavarea acestei străzi se va ține o nouă licitație în localul acestui primărie în ziua de Marți 14 Februarie a. c. orele 4 p. m.

Măsurările devizul, cauza de serviciu, precum și oră informație se pot lua în toate zilele de lucru de la orele 9-12 și de la 3-6 p. m. la Secretarul Primăriei.

Din suma de 1245710 lei prevăzută în deviz pentru pavarea străzilor se va ține o licitație pentru execuția unei lucrări numai în sumă de 40000 lei.

Ofertanții vor trebui să dovedească că nu mai execută lucrări de asfaltare și că îndeplinește condițiile contractuale de sarcini. Condițiile Generale a Ministerului de lucru public se va aplica la această lucrare.

Ofertele se vor face conform art. 73 din legea de contabilitate generală.

Ofertanții vor depune o garanție provizorie de 1600 lei, înaintând căutașia de depunerea acestor bani la o administrație a statului sau comună împreună cu oferta lor.

Garanția definitivă va fi de 10 la sută.

p. Primar. N. Simionescu

Secretar. I. Adam

24 Ianuarie 1906.

POLITIA ORAȘULUI CONSTANȚA

PUBLICAȚIE

No. 1672. — Se publică spre cunoștință generală că d. Jude al Ocolului Constanța, prin adresa cu No. 2197/906 a fixat ziua de 5 Februarie a. c., pentru vînzarea cu licitație publică a averei mobila a d-lui Sterie Gheorghiu din Constanța urmărite pentru despăgubirea l-lui Lește Năum, de sume ce are și primă în baza cărței de judecăță cu No. 714/905 investită cu formula executorie.

Vînzarea se va efectua în piața Carol Constanța, începând de la orele legale.

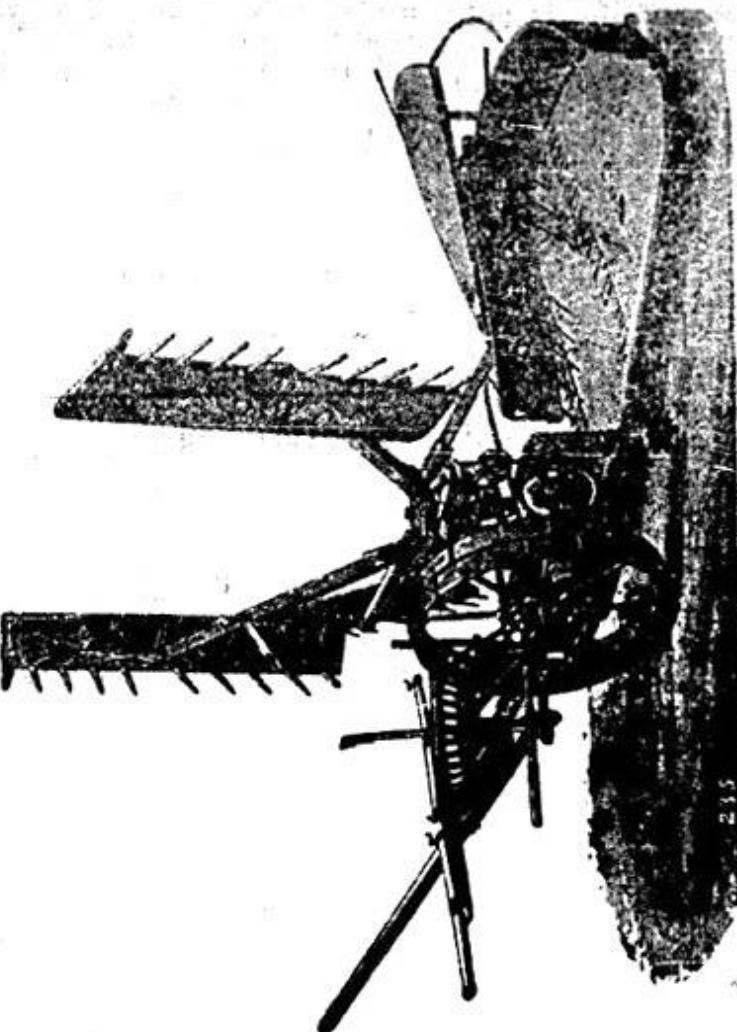
No. 1620. — Se publică spre cunoștință generală că d. Jude al Ocolului Constanța, prin adresa cu No. 2136 a fixat ziua de 5 Februarie 1906 pentru vînzarea cu licitație publică a averei mobila a deținătorilor Corporației Breslelor Unite din Constanța reprezentată prin președintele ei d-nul C. Constantinescu urmărite pentru despăgubirea d-nului N. D. Sarică din Constanța de sume ce are și primă în baza cărței de judecăță cu No. 2033/905 investită cu formula executorie.

Vînzarea se va efectua în piața Carol din acest oraș începând de la orele legale.

Sub-comisar. J. M. Bărbulescu

Locuri și case La Tekir-Ghiol. Pentru informații a se adresa la redacție.

**Tot felul de Mașini Agricole
RENUMITELE MASINI de SECERAT „ALBION”
Sezon 1905. Perfect!not.**

**TOT FELUL DE REZERVE pentru Secerătoare de ori-ce sistem
Atelier de 200 uni cu Abur**

**MAGAZINUL cu COLONIALE
și DELICATESE
XENOFON TEODOR
în fața PRIMARIEI**

**Oferă articole din bogatul sau
asortiment**

Magazinul a tipărit și un preț curenț al mărfurilor, cu prețuri fixe și foarte convenabile, desfășând astfel ori-ce concurență.

**Casa de Mode, Rochi & Confectioni
DE DAME, D-ȘOARE și COPII**

D-ra Lenny Davidescu

CONSTANȚA
Piața Independenței No. 54.

Cu începere de la 1 Februarie a.c., va înființa pe lîngă Atelierul de Crotitorie și un curs practic în arta de a croi și coase după metoda franceză a D-nei Allie Guérre din Paris. Frievolite, Macramé și Torsou, absolute necesare unei D-ne și D-șoare; în scurt timp, ori-cine va putea să și confectioneze, bluze, matineuri, Jupe etc.

Inscrierile se incep chiar de acum cu o plată cît se poate de modestă, orele de lucru vor fi Martea, Joia și Sîmbăta de la 2-5 p. m.

Se primesc din provincie și elevi interne.

Acest curs se înființează pentru binele public, se speră deci că va fi încurajat.

**LA
BERARIA CAMBRINUS**
SERVESTE
Cea mai excelentă BERE

Berăria „Regală”

Unicul local pentru familii

**Excelenta Bere BRAGADIRU
SLEPING-CAR**

Orăștie deosebită - Bucătărie - Local bine amenajat
La ori-ce oră din zi și noapte:
Mezeluri și măncăruri reci, măncăruri calde, fripturi și mititei renumiți.

Prețuri convenabile — Serviciul conștiincios.

Frații Gheorghiu

INSTITUTUL „MIRCEA-VODĂ”

Fondat în anul 1901

CURS PRIMAR, LICEAL și COMERCIAL

Director, VIRGIL ANDRONESCU

Reputația institutului „Mircea-Vodă”, este stabilită. Nu s-a eruțat nimic pentru ca școala să fie printre cele mai bune. - Rezultatul examenilor anuale a arătat că în școala aceasta se muncește cu sîrgușă.

Profesori impuși și neobosiți, și-au dat obolul cu dragoste și desinteres, pentru reușita institutului.

Anul acesta s'a mai alipit pe lângă institut și

UN INTERNAT DE FAMILIE
unde copiii de toate vîrstele, în schimbul unei modeste plăți, sunt îngrijiți părintește, dându-li-se și meditațiunile trebuitoare.

De vinzare case și terenuri la Te Kirghiol.

A se adresa Direcției ziarului.

DROGUERIA MEDICINALA ALEX. I. HELDENBUSCH CONSTANTA

Strada CAROL (sub Hotel Fegat)

Așezată cu tot ce cuprinde această branșă precum:

Droguere medicinale și industriale, parfumuri din fabrici cele mai bune din străinătate, apă de Colonia străină, apă de Colonia cu kilogramu; articole de toaleta, Pudre, Paste de dinți, Perit de dinți, Săpunuri medicinale străine și indigene, Săpunuri detoaletă străine calitatele cele mai alese; articole de cauciuc, irrigatoare articole de baie; mare varietate de esențe de parfumuri franceze cu gramu miroslorile cele mai moderne articole de pașaament. Vată calitate superioară, Untură de Pește proaspătă albă cea mai bună calitate: Vasilina, Benzina, Glicerina, apă de gura cu kilogramu cel mai bun antisепtic pentru gura și conservarea dinților, vopsea pentru păr toate cularile, diferite Siringi, articole chirurgicale, Thermometre de baie și maximale, lacuri, văpsea pentru dușurile ceară pentru parchet etc. etc.

Toate cu prețurile cele mai reduse, deviza mea fiind a vinde etiin pentru a vinde mult.

Cremă de Dinți natherin - Dr POP

Din cauza dinților stricăți se pot ivi complicații nervoase și afară d'aceasta prezența lor a produs foarte adesea infectări ale organismului chiar cu stările mortale. După observații s'a dovedit că din 100 persoane, 80 au dinți stricăți, între care sunt mulți ai căror dinți seamănă cu niște ruine, gingiile umflate și leșene săngărănde sau acoperite cu fistule, din care ese o materie care deje la distanță răspândește un miros neplăcut, lucru în general produs de prin nocurăjenia dinților și prin întrebunțarea de dentitice improprii. După opinia celebrităților medicale. Pastele de dinți cari conțin acizi sau baze și care în general fac spumă abundentă, provoacă distrugerea smântului dinților care e începutul stricării lor.

O experiență de mai bine de jumătate secol în toată Europa a dovedit că crema de dinți Anatherin Dr Pop în tuburi, e o preparație cu totuș neutră, curată și întregino dinții fără nicio preservindu contra infecțiunii.

Prețul unui tub 60 bani

Depozit general pentru Dobrogea

Drogueria Medicinală ALEXANDRU I. HELDENBUSCH, Constanța

„LA OVIDIU”

Piața Independenței No. 22

D. GH. DESPINACHIS

Mon magazin cu Coloniale, Delicatese și Comestibile
(Fost P. ASTRAS)

Băuturi spirtoase străine indigene
MARE DEPOU DE VINURI

Speciație în ulei-de-lemnuri Franceze și Grecești
Diferite articole coloniale orientale

APERITIVE - TRUFANDALE

Prefuri mai estin ca ori unde
Serviciul prompt și foarte conștiincios
Tărgușile se expediază la Domiciliu

FRUMUSETEA

și dispariția complexă a ori-cările
afectionul a piele precum: puncte negre, roșiață fețel, coșuri, pistruie etc.
nu se poate obține de către prin întrubințarea zimnică a renumitului

Săpun de Lapte de Crin

Marca fabricii un. Cal de Lemn
a lui Bergmann & Co. Radebeul-Dresd

Prețul Lei 1-50 Bucata

Depozit la: L. & I. Lazarides și
Drogueria Medicinală Alex. I. Heldenbusch
Constanța.

Marele Hotel „Metropol”

Str. ELENA No. 10, lîngă OVIDIU

Intrat exclusiv sub direcția d-lui Mișu Georgescu și înzestrat cu tot mobilierul nou, cu sobe de teracotă — SOBE CE NU SE GASESC LA NICI UN HOTEL DIN LOCALITATE — e pus la dispoziția vizitatorilor Constanței în ori-ce timp din zi sau noapte.

Urmele vechei administrații «Gherachi» sunt sterse cu desăvîrșire.

Se dau camere și cu luna.

Prețuri modeste.

De vinzare o perche de
case cumul multe
încăperi și curte mare, pe strada
Carol, în fața grădinile publice.

Ori-ce referințe Direcționii ziarului.

Virgil Mormoceanu
AVOCAT

Strada Traian No. 27 - Constanța